

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Byznys a paragrafy, díl 4.: Náhrada škody a újmy ve veřejných zakázkách

Vítáme vás u dalšího dílu naší nové série článků Byznys a paragrafy, kterou LAWYA připravuje s cílem poskytnout podnikatelům srozumitelné a praktické informace z oblasti práva, daní a účetnictví. V tomto díle bychom se rádi zaměřili na problematiku odpovědnosti za způsobenou škodu při zadávání veřejných zakázek.

Veřejné zakázky mohou přinést nejen příležitosti, ale i právní rizika. Veřejné zakázky mohou přinést nejen zisk, ale i ztrátu na obou stranách. Obecná úprava náhrady škody je obsažena v zákoně č. [89/2012](#) Sb., Občanský zákoník, (dále jen „OZ“), ve znění pozdějších předpisů, konkrétně pak v §§ 2894 a násl. Nutně se také dotkneme zákona č. [134/2016](#) Sb., zákon o zadávání veřejných zakázek, (dále jen „ZZVZ“), ve znění pozdějších předpisů. Problematika náhrady škody ve veřejných zakázkách pak překvapivě dlouho nebyla tématem, které by bylo v popředí zájmu. To se však v posledních letech začíná měnit, neboť i dodavatelé se začínají bránit postupům, které vnímají jako nezákonné.

Jaké jsou základní předpoklady pro vznik nároku na náhradu škody? Tuto otázku nám odpoví § 2910 OZ. Předpokladem vzniku odpovědnosti za škodu jsou tyto 3 aspekty:

1. Protiprávní jednání (v našem případě postup zadavatele, dodavatele nebo administrátora v rozporu se ZZVZ),
2. Vznik škody na straně poškozeného,
3. Příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním a vznikem škody.

Na tomto místě se také jeví vhodné zmínit § 2911 OZ, který presumuje zavinění tam, kde došlo k porušení zákonné povinnosti (porušení ZZVZ).

Při zadávání veřejných zakázek pak mohou v zásadě vzniknout 3 situace, kdy bude na místě uvažovat o nějaké formě náhrady škody. Na tomto místě zdůrazňujeme, že není naší ambicí obsáhnout plnění smlouvy a situace plynoucí z tohoto smluvního vztahu.

Zadavatel způsobí škodu dodavateli

Fakticky největším zásahem do účasti dodavatele v zadávacím řízení ze strany zadavatele je jeho vyloučení. Zákon chrání účast dodavatele v zadávacím řízení tím, že zadavatel může k vyloučení dodavatele přistoupit jen ze zákonem taxativně vymezených důvodů.

Může však nastat situace, kdy zadavatel nesprávně důvody pro vyloučení dodavatele posoudí a aplikuje, tedy k vyloučení dodavatele přistoupí neoprávněně. Pokud lze shledat, že dodavatel by se vzhledem k obvyklému chodu zadávacího řízení stal vybraným dodavatelem, tedy veřejnou zakázku by nebyl neoprávněně vyloučení získal, je na místě uvažovat o vzniku škody na straně dodavatele. Vzniklá škoda může spočívat typicky ve ztrátě příležitosti plnit smlouvu na veřejnou zakázku, v ušlém zisku, který z plnění smlouvy na veřejnou zakázku mohl generovat, ale také ve vynaložení nákladů na účast v zadávacím řízení.

Nárok dodavatele na náhradu škody vůči zadavateli může vzniknout také v případě zrušení zadávacího řízení zadavatelem. Rovněž vůči důvodům, pro které zadavatel může rozhodnout o zrušení zadávacího řízení je právní úprava přísná a stanoví jen uzavřený výčet důvodů, které mají být vykládány restriktivně. Podle rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) i judikatury soudů je zrušení zadávacího řízení prostředkem *ultima ratio*.

Z hlediska nároku dodavatele na náhradu škody mohou mít svůj význam zejména dvě situace – zarvě, zadavatel zadávací řízení zruší v rozporu se zákonem, zadruhé, zadavatel zadávací řízení zruší sice v souladu se zákonem, ovšem již v takovém stadiu zadávacího řízení, že by se mohlo jednat o porušení předšmluvní odpovědnosti ve smyslu § 1729 OZ.

V judikatuře Nejvyššího soudu^[1] se lze setkat také s příkladem, v němž se dodavatel, který se umístil v zadávacím řízení jako druhý v pořadí, domáhal nároku na náhradu škody spočívající v ušlém zisku z titulu toho, že zadavatel nevyločil vybraného dodavatele, ačkoliv nesplnil požadavky na kvalifikaci, a uzavřel s ním smlouvu. Pochybení zadavatele při výběru dodavatele bylo konstatováno i v rozhodnutí ÚOHS o přestupku. Nejvyšší soud však nárok nepřiznal, zejména s odkazem na to, že nebylo jisté, zda by k uzavření smlouvy s druhým v pořadí došlo, pokud by byl vybraný dodavatel vyloučen.

Dodavatel svým postupem v zadávacím řízení způsobí škodu zadavateli

Může vůbec nastat situace, kdy dodavatel zadavateli svým postupem v zadávacím řízení způsobí škodu, za kterou bude odpovědný ve smyslu OZ? V rámci naší praxe jsme se už mockrát setkali s tím, že dodavatel uspěl se svojí nabídkou, byl vybrán a následně odmítnul uzavřít smlouvu se zadavatelem.

Jaká škoda může zadavateli vzniknout?

Za prvé můžeme diskutovat o rozdílu v nabídkových cenách mezi prvním a druhým účastníkem v pořadí. Může to být škoda? Za druhé se zadavatel tímto může dostat do takové časové tísně, že nezíská zamýšlenou dotaci pro svůj projekt. Může být i toto škoda?

Administrátor zadávacího řízení způsobí škodu zadavateli

Smluvní vztah mezi zadavatelem veřejné zakázky a administrátorem veřejné zakázky je obvykle příkazem ve smyslu § 2430 a násl. OZ. Administrátor musí plnit příkaz poctivě a pečlivě podle svých schopností a použít přitom každého prostředku, kterého vyžaduje povaha obstarávané záležitosti (a to i takového, který se shoduje s vůlí zadavatele). Administrátor tedy odpovídá za to, že provede v průběhu administrace veřejné zakázky veškeré kroky tak, jak vyžaduje OZ, neodpovídá však již za výsledek své činnosti, tj. typicky za výsledek zadávacího řízení.

Administrátor by přitom měl postupovat v souladu s pokyny, které mu dává zadavatel (typicky např. ohledně toho, co bude předmětem veřejné zakázky, jakou kvalifikaci od dodavatele zadavatel očekává apod.). Administrátor však musí zadavatele upozornit, pokud od něj obdrží zřejmě nesprávný příkaz, a splnit jej může jen tehdy, když na něm zadavatel trvá. Od pokynů zadavatele se administrátor může odchýlit, pokud to je nezbytné v zájmu zadavatele a pokud nemůže včas obdržet jeho souhlas.

Jelikož administrátoři veřejných zakázek vystupují jako odborníci na zadávání veřejných zakázek a svou činnost vykonávají za odměnu, v případě, že zadavateli vznikne škoda způsobená tím, že mu administrátor špatně poradil, případně mu sdělil neúplnou nebo nesprávnou informaci, má zpravidla nárok na náhradu této škody vůči administrátorovi (§ 2950 OZ). Tento nárok tak může vzniknout např. v případě, že administrátor zadavateli nesdělí, že postup v zadávacím řízení, který zadavatel

navrhuje, není v souladu se zákonem, nevaruje jej před riziky, který takový postup má, neinformuje zadavatele včas o tom, že musí učinit osobně nějaký úkon v zadávacím řízení, pokud k tomu byl dle příkazu povinen apod. Dostačuje přitom zavinění ve formě vědomé nedbalosti, nevyžaduje se úmysl administrátora.

Závěr

Problematika náhrady škody ve veřejných zakázkách dlouho stála na okraji zájmu, avšak v posledních letech se situace mění - dodavatelé i zadavatelé si stále více uvědomují svá práva a možnosti obrany proti nezákonným postupům. Judikatura však ukazuje, že ne každý domnělý nárok na náhradu škody je automaticky přiznán - rozhodující jsou konkrétní okolnosti případu.

Všechny dotčené subjekty by přitom měly mít co nejvyšší povědomí o své odpovědnosti nejen v průběhu zadávacího řízení, ale i při případném řešení následných sporů.

Budte v obraze

Na téma náhrady škody ve veřejných zakázkách se zaměříme na chystaném semináři dne 18. 3. 2025. Budeme diskutovat o otázkách jako kdy může dodavatel nebo zadavatel požadovat náhradu škody, jak se efektivně bránit a jaká jsou reálná rizika. Přidejte se a získejte praktické rady, jak se v tomto složitém právním terénu pohybovat. Řečníky budou JUDr. Michal Šilhánek a Mgr. Markéta Kolbová. Na seminář se můžete přihlásit >>> [zde](#).

Sledujte další díly seriálu Byznys a paragrafy, a pokud byste se chtěli ze světa práva dozvědět více, jednou měsíčně vydáváme newsletter s nejdůležitějšími novinkami a praktickými tipy.

Přihlásit se k odběru newsletteru můžete >>> [zde](#).

Děkujeme, že jste s námi, a těšíme se na společnou cestu světem práva a podnikání!

JUDr. Michal Šilhánek,
advokát

Mgr. Markéta Kolbová,
advokátka

LAWYA

[LAWYA, advokátní kancelář s.r.o.](#)

Sídlo:
Tučapy 240
683 01, Tučapy

Kontaktní adresa:
Králova 298/4
616 00, Brno

tel.: +420 543 216 310
e-mail: info@lawya.cz

[1] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2018, sp. zn. 25 Cdo 4835/2017.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak se vyhnout zákazu a postihu dohod o určování cen pro další prodej?](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Zákon Lugovéhoho: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)